

Cēsīs aizvadīta projekta ChemClimCircle-2 reģionālā diskusija

Par to, kā publiskie iepirkumi var kalpot kā instruments ilgtspējīgai attīstībai, 4. septembrī Kosmosa izziņas centrā Cēsīs diskutēja pašvaldību, nevalstisko organizāciju un nozares pārstāvji. Diskusiju organizēja Vidzemes plānošanas reģions projekta “ChemClimCircle pieejas ieviešana zaļajam publiskajam iepirkumam Baltijas jūras reģionā” (ChemClimCircle-2) ietvaros. Tā bija pirmā starptautiskā projekta reģionālā sanāksme Latvijā.

Atklājot pasākumu, projekta vadītājs Vidzemes plānošanas reģionā Krišjānis Pundurs uzsvēra, ka publiskie iepirkumi nereti šķiet sarežģīti un grūti izprotami, tomēr tie var kļūt par platformu praktisku risinājumu ieviešanai. Kopā ar Ilzi Sestuli, projekta vadītāju Cēsu novada pašvaldībā, viņš iepazīstināja ar līdz šim paveikto un plānotajām aktivitātēm projektā. Abās institūcijās tiks īstenoti pilotiepirkumi, kuros paredzēts pārbaudīt aprites ekonomikas, klimata neitralitātes un ķīmisko vielu samazināšanas principu ieviešanu.

Tieši pilotprojekti sniedz iespēju praksē pārbaudīt ilgtspējības kritērijus – piemēram, videi draudzīgu materiālu izmantošanu vai aprites principu ieviešanu –, kurus pēc tam

iespējams pakāpeniski iekļaut plašākos iepirkumos. To uzsvēra Ekodizaina kompetences centra eksperte Nameda Belmane, daloties ar projekta ChemClimCircle-1 pieredzi.

Viņa atgādināja, ka ilgtspējīgi iepirkumi ir īpaši nozīmīgi tādās jomās kā bērnudārzu pārtikas nodrošinājums, skolu mēbeles vai pašvaldību ēku uzturēšana, jo šie pakalpojumi ikdienā tieši ietekmē iedzīvotājus. Kā piemērs minēts arī pilotprojekts Smiltenes novadā, kur tika vērtēta paklāju nomas un tīrīšanas atbilstība ilgtspējas kritērijiem. Belmane uzsvēra, ka ne vienmēr iespējams pārbaudīt katru sīkumu, tomēr būtiski jau sākumā noteikt prioritātes un tās konsekventi ieviest.

Latvijas Ilgtspējīgu iepirkumu asociācijas valdes priekšsēdētāja Inese Pelša sanāksmē uzsvēra, ka publiskie iepirkumi nav tikai tehniska procedūra – tie var būt spēcīgs instruments, lai veicinātu inovācijas, atbalstītu vietējos uzņēmējus un mazinātu negatīvo ietekmi uz vidi. Viņa pievērsās arī gaidāmajai iepirkumu reformai, norādot, ka tā paredz lielāku elastību pašvaldībām, bet vienlaikus uzliek arī lielāku atbildību par to, kā tiks ieviesti ilgtspējas principi.

Diskusijās tika atzīts, ka pieredzes apmaiņai ir liela nozīme – gan starptautiski, gan pašvaldībām savā starpā. Tieši vietējie veiksmes stāsti iedvesmo citus. Vienlaikus tika uzsvērts, ka iepirkumu speciālisti publiskajā pārvaldē strādā ar ļoti plašu jautājumu loku – no būvniecības līdz ēdināšanai –, tādēļ būtiski ir skaidrot iepirkumu prioritātes, stiprināt zināšanas un nodrošināt politisku izpratni par iepirkumu nozīmi.

Par projektu

Projekts “ChemClimCircle pieejas ieviešana zaļajam publiskajam iepirkumam Baltijas jūras reģionā” (ChemClimCircle-2) tiek īstenots Interreg Baltijas jūras reģiona pārrobežu sadarbības programmas 2021.–2027. gadam ietvaros. Tā mērķis ir padarīt zaļo publisko iepirkumu par daudz efektīvāku un praksē izmantojamu politikas instrumentu klimata pārmaiņu mazināšanai, vienlaikus iekļaujot arī aprites ekonomikas principus un prasības kaitīgo ķīmisko vielu samazināšanai.

Šo publikāciju ir sagatavojis Vidzemes plānošanas reģions ar Eiropas Savienības finansiālu atbalstu. Par tās saturu pilnībā atbild Vidzemes plānošanas reģions, un tā nevar tikt izmantota, lai atspoguļotu Eiropas Savienības oficiālo nostāju.